

Ks. Piotr Kandefer (Przemyśl)

Premisla Christiana
(2010/2011) t. 14, s. 451-465

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO W PRZEMYŚLU W ROKU AKADEMICKIM 2008/2009

Sprawozdanie obejmuje działalność Seminarium od dnia 23 września 2008 r. do dnia 22 września 2009 r., to jest do powrotu alumnów po przerwie wakacyjnej. Rok sprawozdawczy został uroczystie zainaugurowany 9 października ubiegłego jako 321 rok pracy i formacji. W minionym roku akademickim wspólnota seminaryjna podążała za Chrystusem po śladach św. Pawła. Przeżywany w Kościele powszechnym rok poświęcony Apostołowi narodów wyznaczał kierunki pracy wychowawczej na poszczególnych płaszczyznach formacji seminaryjnej. Seminarium razem ze św. Pawłem żyło świadomością, że Pan „nas wybawił i wezwał świętym powołaniem, lecz stosownie do własnego postanowienia i łaski, która nam dana została w Chrystusie Jezusie przez wiecznymi czasami.” (2 Tm 1, 6-14)

1. Stan personalny Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu

Wspólnota Seminarium stanowi wybraną część Kościoła – Mistycznego Ciała Chrystusa. Jak naucza św. Paweł w Chrystusowym Ciele każdy ma do spełnienia misję. Tak też w Seminarium, jak co roku, objawiały się wśród osób, które je stanowią różnorodne posługi. Wszyscy przy pomocy Bożej łaski podejmowali trud trwania w harmonijnej jedności, aby wszystko w tym domu zjednoczyć w Chrystusie jako Głowie.

W okresie sprawozdawczym zarząd Seminarium, który kierował pracą formacyjną, stanowili:

Rektor	ks. dr hab. Dariusz Dziadosz
Wicerektor	vacat
Dyrektor administracyjny	ks. mgr Janusz Jakubiec
Ojciec duchowny I	ks. dr Stanisław Jamrozek
Ojciec duchowny II	ks. mgr Krzysztof Chudzio
Ojciec duchowny III	ks. dr Marek Wilk

Prefekt studiów	ks. dr Piotr Kandefer
Prefekt I i Dyrektor Biblioteki	ks. dr Jacek Żygała
Prefekt II	ks. mgr Wojciech Wojtas
Prefekt III	ks. dr Tomasz Picur

Formację intelektualną w ramach Instytutu Teologicznego w Przemyślu w roku akademickim 2008/2009 prowadziło 37 nauczycieli akademickich, w tym 5 samodzielnych pracowników naukowych (3 profesorów i 2 doktorów habilitowanych), 22 doktorów i 10 magistrów w tym 3 *cum licentia theologica*. Seminarium Duchowne dziękuje za pracę w naszym domu 6 siostrom zakonnym ze Zgromadzenia Sióstr Rodziny Maryi oraz 29 osobom świeckim, którzy na stałe lub dorywczo podejmują różnorodne posługi. Dzięki nim Seminarium może dobrze i spokojnie funkcjonować. Seminarium dziękuje siostrom, które w roku sprawozdawczym pracowały w naszym domu i jesieniom zostały przeniesione na inne placówki: s. Renacie Ortyl, s. Kazimierze Jarosz oraz s. Marii Bluczak.

Formację w Seminarium w ubiegłym roku akademickim rozpoczęło 138 kleryków naszej Archidiecezji, oraz jeden brat z Zakonu Świętego Bazylego Wielkiego. Na urloпах dziekańskich i zdrowotnych przebywało łącznie 15 alumnów. Na kursie pierwszym studia rozpoczęło 17 alumnów, na drugim 30, trzecim 26. Na roku czwartym studiowało 16, piątym 23, zaś na kursie VI studiowało 26 alumnów. Na dzień 21 września 2009 r. w Seminarium formuje się 120 alumnów, a 10 przebywa na urloпах. Kurs pierwszy liczy 18 alumnów, drugi 16, trzeci 29, czwarty 22, piąty 14, szósty 21.

2. Osiągnięcia naukowe wykładowców Seminarium

Św. Paweł miał głęboką świadomość, że jest sługą Ewangelii, która nie pochodzi od ludzi, lecz od samego Jezusa Chrystusa. Gorliwie przekazywał to, co przejął i wzywał do czujnego strzeżenia i przekazywania zdrowej nauki. Dzieło to realizuje w Seminarium liczne grono wykładowców, którzy z Bożą pomocą pragną przekazywać nie tylko rzetelną wiedzę, ale również swoje osobiste doświadczenie spotkania z Mistrzem i życia Jego Ewangelią.

Pośród osiągnięć naukowych wykładowców naszego Seminarium na pierwszym miejscu należy wymienić awans ks. prof. Kazimierza Bełcha. Prezydent Lech Kaczyński 7 lipca br. nadał mu tytuł profesora, doceniając w ten sposób jego solidną, kompetentną i prowadzoną bez rozgłosu wieloletnią pracę naukową. Księdzu Profesorowi składamy serdeczne gratulacje.

Utrwalonym świadectwem i owocem działalności naukowej środowiska są publikacje, które ukazały się drukiem w okresie sprawozdawczym 2008/2009. Są wśród nich pozycje książkowe, artykuły naukowe, opracowa-

nia, recenzje oraz artykuły o charakterze popularnym. W sumie można doliczyć się około 150 różnego rodzaju publikacji autorstwa wykładowców naszego Seminarium. Na szczególne wyróżnienie zasługują książki: ks. dr hab. Stanisława Hareźgi: *W biblijnej szkole życia. Materiały do lectio divina*, Poznań: Wydawnictwo Świętego Wojciecha 2009, ss. 248 oraz książki ks. prof. dra hab. Mariana Wolickiego: *Wybrane problemy współczesnej psychologii*, Stalowa Wola 2008, *Relacje osobowe*, Sandomierz 2008 oraz *Podstawowe zagadnienia analizy egzystencjalnej i logoterapii*, Sandomierz-Stalowa Wola 2008, oraz ks. dr T. Bratkowskiego *Antyfonarz Mścislawa z Tyńca w świetle tradycji polskiej i europejskiej*, Rzeszów 2009.

W roku sprawozdawczym ukazał się kolejny, 12 tom pisma Instytutu Teologicznego w Przemyślu „*Premisla Christiana*”, w którym opublikowano ponad 20 artykułów naukowych autorstwa wykładowców naszego Seminarium. Składamy serdeczne podziękowanie ks. prof. Tadeuszowi Śliwie, który jest inicjatorem powstania tego dzieła i był przez wiele lat jego głównym redaktorem. Ks. Profesor pragnął przekazać pieczę nad swoim dziełem, tak też wydany ostatnio numer został zredagowany przez nowy zespół redakcyjny.

Księża Profesorowie Instytutu Teologicznego obok zajęć prowadzonych w Wyższym Seminarium w Przemyślu podejmowali także wykłady w Studium Życia Rodzinnego, Archidiecezjalnym Instytucie Muzyki Sakralnej, Szkole Animatora Biblijnego oraz w innych ośrodkach naukowych i edukacyjnych naszej archidiecezji i poza jej granicami. Do tego grona należeli: ks. dr hab. Stanisław Hareźga i ks. dr hab. Dariusz Dziadosz wykładający na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w Lublinie; ks. prof. dr hab. Marian Wolicki, pełniący funkcję dziekana Wydziału Zamiejscowego Nauk o Społeczeństwie KUL w Stalowej Woli oraz prowadzący zajęcia na Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu; ks. prof. dr hab. Kazimierz Bełch, pracujący w Instytucie Teologicznym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Radomiu; ks. dr hab. Jan Twardy prof. UŚ, wykładający na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; oraz ks. dr Tadeusz Bratkowski na Uniwersytecie Rzeszowskim. Osiągnięć naukowych naszym profesorom szczerze gratulujemy. Wykaz publikacji naukowych pracowników naszej uczelni zamieszczono w aneksie sprawozdania.

3. Formacja ludzka

Aby w każdym alumnie nowy człowiek mógł rozwijać się ku pełni potrzebne jest ukształtowanie dobrego fundamentu, jakim jest dojrzałe człowieczeństwo. Chodzi o to, aby wszyscy odnawiali się duchem w swoim myśleniu i przyoblekli się w nowego człowieka (Ef 4, 23-24) i „nikt nie szukał własnego dobra, ale dobra bliźniego” (por 1 Kor 10, 24) Formacja ludzka stanowi zatem podstawę pracy formacyjnej przyszłych kapłanów. Szczytem

zaś i celem tej formacji jest to, aby wszyscy posiadli miłość – więź doskonałości, a sercami rządził pokój Chrystusowy. Ponieważ rodzina jest pierwszą i zasadniczą szkołą człowieczeństwa, w przebiegu tej formacji uwzględniono spotkania z rodzicami alumnów, którzy byli zapraszani do Seminarium. W ramach tych spotkań przewidziano udział w Eucharystii oraz konferencję ojca duchownego i księdza rektora. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 4 spotkania z rodzicami poszczególnych kursów: 21 września 2008 dla rodziców alumnów kursu I, 9 listopada dla kursu III, 25 stycznia 2009 kursu II, IV i V, 8 marca dla rodziców diakonów. Oprócz tych spotkań rodzice alumnów gościli w Seminarium duchownym z racji obłóczyn i święceń prezbiteratu swoich synów.

Drugim poziomem, na którym realizowana była formacja ludzka, było oddziaływanie przełożonych. Odbywało się to przede wszystkim poprzez przebywanie z wychowankami w wielu przestrzeniach życia seminaryjnej wspólnoty. Przełożeni, a zwłaszcza wychowawcy, na przeprowadzanych systematycznie konferencjach, podejmowali tematy dotyczące integralnego rozwoju osoby ludzkiej oraz kultury bycia, która przystoi stanowi duchownemu. W roku sprawozdawczym każdy z wychowawców przeprowadził co najmniej trzy indywidualne rozmowy z wychowankiem. Charakter wychowawczy, obok rekreacyjnego, miały też wspólne wyjazdy poszczególnych roczników: jeden w czasie roku akademickiego i jeden w czasie wakacji.

Trzecim poziomem, na którym realizowana była formacja ludzka, było przebywanie alumnów ze sobą. Wspólne mieszkanie, rekreacja, nieformalne spotkania, a nade wszystko wspólna praca, przyczyniały się do kształtowania coraz bardziej dojrzałych relacji międzyludzkich oraz formowania postawy odpowiedzialności za wspólne dobro, także w wymiarze materialnym.

Formacja ludzka była realizowana przez korzystanie z dóbr kultury i jej tworzenie. Alumni w roku sprawozdawczym mieli możliwość oglądania spektaklu teatralnego 22 listopada na scenie przemyskiego zamku Kazimierzowskiego. W roku sprawozdawczym alumni zaprezentowali kilka amatorskich przedstawień. Kurs I przygotował program artystyczny z racji święta niepodległości, kurs II sztukę opartą na powieści G. Chestertona pt. *Kula i krzyż*, kurs III wykonał przedstawienie dla rodziców z racji obłóczyn: *Nie bój się uwierzyć*, kurs V wieczór św. Mikołaja oraz kurs VI jasełka. Co tydzień w Seminarium, alumni mogą oglądać w dwóch salach odpowiednio dobrane filmy. Osiągnięcia literackie braci alumnów to przede wszystkim edycja seminaryjnego pisma „Communitas”. W roku sprawozdawczym wydano dwa numery pisma: *Życie dla wspólnoty oraz Wspólnota dla życia*. Kulturę muzyczną w Seminarium tworzy przede wszystkim chór seminaryjny i schola, którymi kieruje ks. dr Tadeusz Bratkowski. W roku sprawozdawczym chór seminaryjny śpiewał kilkanaście razy w czasie liturgii

w Seminarium i archikatedrze. Oprócz tego dał kilka koncertów w parafiach archidiecezji.

Człowiek to nie tylko duch, ale także ciało. Stąd w formacji ludzkiej nie można pominąć kultury fizycznej i sportu. Do dyspozycji alumnów była hala sportowa, siłownia oraz dwa boiska sportowe. Kurs I i II ma zorganizowane zajęcia z wychowania fizycznego. Alumni Seminarium byli otoczeni opieką lekarza pierwszego kontaktu, stomatologa oraz logopedy.

4. Formacja duchowa

Charyzmat św. Pawła był wyznacznikiem programu formacji duchowej prowadzonej przez Seminarium w ubiegłym roku akademickim. Aby przyszli kapłani „wytrwali w wierze, ugruntowani i stateczni, a nie chwiejący się w nadziei właściwej dla Ewangelii” (por. Kol 1, 23). Seminarium duchowne podejmuje dzieło formacji duchowej. Szczytem i źródłem wszelkiego życia chrześcijańskiego i uprzywilejowanym miejscem formacji duchowej jest dla alumnów celebrowanie liturgii a zwłaszcza Eucharystii. Wspólnota seminaryjna uczestniczyła w codziennej Eucharystii sprawowanej pod przewodnictwem ojców duchownych i przełożonych, zaś w Eucharystii niedzielnej w bazylice archikatedralnej oraz w wielu uroczystych celebrowaniach sprawowanych pod przewodnictwem biskupów, które najpełniej objawiały tajemnicę Kościoła – wspólnoty zjednoczonej przez Chrystusa. W tygodniowej drodze formacyjnej przewidziana była jedna Msza św. koncelebrowana i jedna sprawowana w języku łacińskim. Cztery razy w tygodniu Seminarium duchowne celebrowało liturgię godzin. Adoracja eucharystyczna, modlitwa różańcowa, *lectio divina* i nabożeństwa okolicznościowe stanowiły okazje do jednoczenia się całej wspólnoty ze Zbawicielem.

Sakrament pojednania i pokuty jest dla kandydatów do kapłaństwa szczególną przestrzenią duchowego wzrostu osiaganego przez stawianie w prawdzie i doświadczania paschalnej łaski Chrystusa. W roku sprawozdawczym szafarzami miłosierdzia Bożego przez posługę sakramentalną byli ojcowie duchowni oraz spowiednicy: ksiądz Marek Pieńkowski, ksiądz Mieczysław Rusin, ksiądz Tadeusz Biały, ksiądz Stanisław Tomaszek, ksiądz Kazimierz Florek i ojciec Wojciech Twardzik OCD.

Temat wiodący tegorocznych dni skupienia brzmiał: „Pasterz i jego apostołskie powołanie w nauce św. Pawła” (testament Apostoła Narodów: Dz 20, 18-36). Dni skupienia były odprawiane według następujących tematów: „Pokorna służba dla Pana i ludzi”, „Odwaga w przepowiadaniu”, „Wierność do końca”, „Odpowiedzialność za dusze”, „Świętość kapłańskiej misji”, „Bezinteresowność i hojność”, „Moc słowa Bożego”, „Czułość i modlitwa”.

Ważnymi wydarzeniami w ubiegłorocznej drodze duchowej alumnów były ćwiczenia rekolekcyjne. Rekolekcjom jesiennym w dniach 24

września 1 października 2008 r. przewodniczył ks. dr Andrzej Krasowski ojciec duchowny WSD w Lublinie, zaś wielkopostnym trwającym w dniach 21-26 marca 2009 r., ks. prof. dr hab. Jarosław Popławski, kierownik Katedry Historii Duchowości KUL.

Od 23 kwietnia do 3 maja kandydaci do święceń diakonatu odprawiali rekolekcje pod kierownictwem ojca duchownego Stanisława Jamrozka. Z kolei rekolekcje przed święceniami kapłańskimi prowadził ojciec Marek Wilk. W formację duchowną alumnów wpisała się również uroczysta nowenna przed Uroczystością Niepokalanego Poczęcia NMP. Rozważania nowennowe głosił ks. prałat Waldemar Janiga.

Duchowy wymiar miało także tradycyjne już pielgrzymowanie całej wspólnoty seminaryjnej do Kalwarii Pałacowskiej (3 maja). W Seminarium miały miejsce liczne nabożeństwa formacyjne, jak np. przygotowujące alumnów do podjęcia duchowej adopcji (ks. dr Roman Wawro), o charakterze trzeźwościowym, związane z dziełem Krucjaty Wyzwolenia Człowieka (ks. prałat Stanisław Zarych) czy maryjnym.

5. Formacja intelektualna

Św. Paweł w wyraża pragnienie dotyczące uczniów, „aby ich serca doznały pokrzepienia, aby zostali w miłości pouczeni, ku osiągnięciu całego bogactwa pełni zrozumienia, ku głębszemu poznaniu tajemnicy Boga, to jest Chrystusa” (por. Kol 2, 1-2). Tak też alumni naszego Seminarium podejmowali w roku sprawozdawczym wysiłek poznawania tajemnicy Chrystusa poprzez studium filozofii, teologii i innych dyscyplin naukowych.

Temu celowi służyły wykłady i ćwiczenia przewidziane programem studiów. Obok wykładów przewidzianych programem w roku sprawozdawczym wprowadzono dodatkowe wykłady i ćwiczenia z teologii biblijnej, dogmatyki, muzyki kościelnej i języka polskiego. Ubogaceniem i poszerzeniem oferty intelektualnej były wykłady, prelekcje i spotkania z zaproszonymi gośćmi. Delegaci alumnów uczestniczyli w kilku sympozjach naukowych, zaś wykładowcy Seminarium wygłaszali liczne referaty w ramach sympozjów naukowych organizowanych przez różne ośrodki naukowe.

Pogłębieniem formacji intelektualnej miała służyć sesja naukowa, która została zorganizowana 23 października z racji 10 rocznicy ogłoszenia encykliki *Fides et ratio*. Sympozjum filozoficzne zorganizowane przez ks. dr Norberta Podhoreckiego nosiło tytuł pt. „Rozumna wiara – wierzący rozum”. Sesja rozpoczęła się Mszą św. koncelebrowaną pod przewodnictwem ks. bpa Mariana Rojka. W programie znalazły się następujące wykłady: kl. Kamil Szpilka (V rok) – „Ogólna charakterystyka encykliki *Fides et ratio*”, ks. Jerzy Kędziński – „Tomistyczne implikacje encykliki *Fides et ratio*”, ks. Wojciech Wojtas – „Kosmiczne koincydencje a teizm”, ks. Norbert Podho-

recki – „Teologia wobec współczesnej filozofii”, ks. Marian Wolicki – „Jaki typ filozofii proponuje Jan Paweł II dla teologii?”.

Dopełnieniem seminaryjnej formacji intelektualnej dla alumnów roku VI była obrona prac magisterskich przeprowadzona 26 lutego 2009 r. Przewodniczącym komisji egzaminacyjnej był ks. dr hab. Stanisław Hałas SCJ, prodekan Wydziału Teologicznego Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Wszyscy przystępujący do egzaminu zdali go pomyślnie, dzięki czemu 24 diakonów i 2 alumnów uzyskało tytuł magistra teologii.

W roku sprawozdawczym Biblioteka spełniała swoją funkcję gromadzenia i udostępniania zbiorów, służąc różnorodną pomocą w intelektualnej i duchowej formacji alumnów. W odpowiedzi na zapotrzebowanie środowiska, świadczyła swe usługi także osobom spoza Seminarium: kapłanom, osobom zakonnym oraz studentom i pracownikom naukowym świeckich uczelni.

Zasoby Biblioteki powiększają się stale poprzez zakupy i dary. W ostatnim roku zakupiono 494 książek. Na ten cel wydano 12 686 PLN. Od osób duchownych i instytucji diecezjalnych przekazano w formie darów łącznie 941 vol. książek oraz liczne czasopisma. Wśród ofiarodawców należy wymienić – jak co roku – ks. abpa Józefa Michalika, Kurię Archidiecezjalną, ks. Kanclerza Bartosza Rajnowskiego, ks. prof. Mariana Wolickiego oraz anonimowych sympatyków Biblioteki. Biblioteka prenumeruje 75 tytułów czasopism polskich i 5 zagranicznych. Na prenumeratę wydano w roku sprawozdawczym 6.284 PLN. Biblioteka otrzymuje w ramach wymiany 65 periodyków. Komputerowym katalogowaniem obejmuje się nowo zakupione i ofiarowane książki, jednocześnie w miarę możliwości wprowadza się starsze pozycje. W roku sprawozdawczym skatalogowano komputerowo 2 488 książek. Równocześnie wprowadzono do użytku bieżące czasopisma. Biblioteka WSD posiada w multimedia 589 płyt CD. Dzięki współpracy podejmowanej już od kilku lat z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego zakończono digitalizację nagrań dźwiękowych zawierających zapisy przebiegu różnych uroczystości, kazań, przemówień i konferencji wygłoszonych na terenie diecezji przemyskiej w drugiej połowie ubiegłego wieku. Przebrano zawartość 47 taśm szpulowych na 91 płyt CD.

Stan liczbowy księgozbioru Biblioteki przedstawia się następująco:

- księgozbiór główny Biblioteki Seminarium Duchownego	84.248
- księgozbiór Biblioteki Diecezjalnej	13.462
- księgozbiór zakładów naukowych	20.139
- księgozbiór skatalogowanych starodruków	6.500
- księgozbiór podręczny czytelnia	1.764
- multimedia	589

Suma pozycji bibliotecznych pozostających do dyspozycji alumnów i wszystkich korzystających Czytelników wynosi ok. 127.000 pozycji. Bazę bibliograficzną zawartości „Niedzieli Przemyskiej” – wynosi 10.420 opisów

baza zawierająca pozycje dotyczące historii diecezji przemyskiej – 1.592 opisy, baza bibliografii zawartości „Kroniki Diecezji Przemyskiej” – 1.020 opisów.

Z Biblioteki w ubiegłym roku akademickim skorzystało ok. 374 osoby. Liczba wypożyczeń z magazynu głównego wyniosła 5.670. Obok wypożyczania książek odwiedzający bibliotekę korzystali z zasobów czytelni, uzyskiwali informacje bibliograficzne, a alumni i księża profesorowie mieli do dyspozycji księgozbiór podręczny z zakładów naukowych.

Ważnym wydarzeniem w bieżącym roku sprawozdawczym było wydanie trzynastego tomu *Premislia Christiana*. Czasopismo zostało rozesłane w ramach wymiany międzybibliotecznej do 70 bibliotek seminaryjnych (seminaria diecezjalne i zakonne) oraz do biblioteki Wyższych Uczelni Państwowych jako egzemplarz obowiązkowy.

Księgozbiór Biblioteki Diecezjalnej w liczbie 4.658 woluminów (część zbioru) został przeniesiony z magazynu głównego do pomieszczeń przystosowanych na zbiory biblioteczne. Uporządkowany, skompletowany i spisany zbiór dubletów został przekazany do istniejących zakładów naukowych w liczbie 252 woluminów. Do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Przemyślu 3 woluminy. Część pozycji z księgozbioru dubletów po selekcji była przeznaczona dla uczniów na kiermasz książek, część pozostaje na półce „książki za złotówkę”.

W istniejącej dla potrzeb Biblioteki i Seminarium, pracowni introligatorskiej oprawiano roczniki czasopism oraz poprawiano zniszczone książki. W ramach Biblioteki działała także pracownia kserograficzna. Został nowy serwer podłączony do sieci dla sprawniejszego funkcjonowania pracy w bibliotece.

W okresie sprawozdawczym w Bibliotece pracowały następujące osoby: s. Anna Zagajewska RM, p. Alicja Małek, p. Beata Sikora, a w pracowni introligatorskiej p. Edward Bień. Nadto na pół etatu, w Czytelni czasopism pracowała do marca b.r. p. Teresa Skrętkowska. W marcu b. r. zmarła p. Maria Równicka, która przez kilkanaście lat pracowała w naszej Bibliotece.

6. Formacja duszpasterska

Św. Paweł podejmując dzieło ewangelizacji włączał w nie swoich pomocników, którzy potem stali się jego następcami. Czynił tak, aby jego współpracownicy „nabierali mocy w łasce, która jest w Chrystusie Jezusie, a to, co usłyszeli za pośrednictwem wielu świadków, przekazali zasługującym na wiarę ludziom” (por. 2 Tm 2.1). Podobnie w ramach formacji w Seminarium alumni podejmują pewne zadania duszpasterskie po to, aby już doświadczyć radości pracy na niwie Pańskiej oraz zdobywać potrzebne w przyszłej kapłańskiej pracy umiejętności. Służyć miały temu przede

wszystkim wykłady i ćwiczenia z zakresu przedmiotów pastoralnych. W roku sprawozdawczym praktyki były prowadzone w trakcie studiów i w czasie wakacji w rodzinnych parafiach alumnów. Obejmowały one ćwiczenia z katechetyki, homiletyki, liturgiki oraz duszpasterstwa ogólnego. Okazją do zdobywania doświadczenia duszpasterskiego był udział w różnego rodzaju rekolekcjach, pielgrzymkach, spotkaniach duszpasterskich i w diecezjalnym Spotkaniu Młodych w Przemyślu.

Do przebiegu Spotkania Młodych zaangażowani byli: klerycy, wśród których byli animatorzy grup w różnych kościołach stacyjnych, alumni z Diakonii Muzycznej, alumni współpracujący z harcerzami, Grupa „Wieczernik” prowadząca w Seminarium modlitwę adoracyjną o powołania. Uczestnicy spotkania mieli możliwość wysłuchania występu seminaryjnego zespołu muzycznego oraz wysłuchania świadectw.

Alumni po II roku studiów realizowali praktykę wakacyjną w zakładzie opieki dla osób starszych w Przemyślu. Z kolei kończący kurs III, uczestniczyli w prowadzeniu wakacyjnych rekolekcji Ruchu Światło-Życie, zaś alumni po roku IV włączyli się w rekolekcje organizowane przez Ruch Apostolstwa Młodzieży i Caritas Archidiecezji oraz pracowali w Muzeum Archidiecezjalnym. Diakoni przez tydzień posługiwali w Domu Księży Emerytów w Korczynie oraz w Domu Opieki Społecznej w Krośnie. Część kleryków wyruszyło na pielgrzymi szlak, wędrując na Jasną Górę. Pozostali ze swych rodzinnych parafii udali się do Kalwarii Pałacowskiej, zaprawiając się w ten sposób w duszpasterstwie pielgrzymkowym. Praktycznemu przygotowaniu do duszpasterstwa służyła działalność 19 agend seminaryjnej „Caritas”: Dom dziecka „Nasza Chata”, DPS „Bakończyce”, Dom Dziecka „Maciek”, DPS ul. Rogozińskiego, Ośrodek Rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczy, Internat Opiekuńczo wychowawczy „Basztowa”, Świetlica „Wzrastanie”, Duszpasterstwo Niewidomych, Duszpasterstwo Głuchoniemych, Duszpasterstwo Więźniów, Duszpasterstwo Umierających „Paliu”, Duszpasterstwo dzieci upośledzonych „Kazanów”, Dom Dziecka „Prałkowce”, Wspólnota „Wiara i Światło” Kazanów, Wspólnota „Wiara i Światło” Salezjanie, Oratorium ss. Michalitek, Świetlica ss. Felicjanek, Duszpasterstwo dzieci autystycznych „Brat Albert”.

Ważną dziedziną praktyk duszpasterskich podejmowanych przez alumnów seminarium była praktyka homiletyczna. Aby stać się dobrymi sługami słowa alumni podejmowali praktykę homiletyczną na falach radia „Fara”. Diakoni udający się na wielkopostną praktykę duszpasterską wydali drukiem, jak co roku, cykl kazań pasyjnych. W tym roku pod tytułem: *Życie w mądrości Krzyża według św. Pawła*.

W Seminarium istnieje Apostolat Powołaniowy „Wieczernik”, uczestniczący w szeroko rozumianym duszpasterstwie powołaniowym. W roku sprawozdawczym w Seminarium zorganizowano sześć trzydniowych serii spotkań dla młodzieży męskiej nazywanych „szkołą modlitwy”.

W każdej z serii brało udział kilkunastu uczestników. W ramach realizacji programu duszpasterskiego wspólnota „Wieczernik” aktywnie włączyła się w organizację kilku elementów programu Diecezjalnego Dnia Młodych w Przemyślu. Alumni podejmowali również promocję Dzieła Pomocy Powołaniom zwłaszcza w czasie wyjazdów na tzw. „niedziele seminaryjne”. Aktywnie też włączyli się w organizację i przeprowadzenie pielgrzymki Dzieła do relikwii bł. Jana Balickiego.

Alumni, uczestnicząc w działającym w Seminarium Kole Misyjnym, uczą się otwarcia na dzieło misyjne Kościoła. Formacji pastoralnej mają służyć także działające w Seminarium wspólnoty ruchów i stowarzyszeń religijnych. Alumni zwykle włączyli się do tych wspólnot jeszcze przed wstąpieniem do Seminarium. Wspólnoty te jednak są otwarte na wszystkich, którzy pragną skorzystać z ich charyzmatu. Należy tu wymienić wspólnoty Krucjaty Wyzwolenia Człowieka, Ruch Focolare, Rycerstwo Niepokalanej, Ruchu Światło-Życie i Odnowę w Duchu Świętym.

7. Sprawy gospodarcze

W roku sprawozdawczym w Seminarium wykonywano bieżące prace remontowe. W trakcie roku sprawozdawczego przeprowadzono remont głównej klatki schodowej obejmujący nałożenie nowych tynków, instalacji elektrycznej i oświetlenia przypodłogowego. W okresie wakacyjnym zrealizowano budowę nowych organów w górnej kaplicy. Są to organy 12 głosowe o trakturze elektro-pneumatycznej. Instrument projektował i jego budowę nadzorował ks. dr Mieczysław Gniady. Mamy nadzieję, że psalmy, hymny i pieśni pełne Ducha, śpiewane pod wpływem łaski (por. Kol 3, 16), będą lepiej brzmieć przy akompaniamencie nowych organów.

8. Posługi i święcenia

Największą radością seminaryjnej wspólnoty były wydarzenia związane alumnów przyjmowaniem przez alumnów posług i święceń, przez które byli wprowadzani coraz głębiej w tajemnicę Kościoła. W ten sposób wchodzili oni w kolejny etap drogi formacyjnej w Seminarium. W szatę duchową zostało przyobleczonych 25 alumnów. Do grona kandydatów do święceń zostało wprowadzonych 23 alumnów. Do posługi lektora ks. bp Marian Rojek promował 24 alumnów, akolitami bp Adam Szal ustanowił 16 alumnów. Święcenia diakonatu dnia 4 maja 2008 r. w Haczowie, Kraczkowej i Przeworsku przyjął z rąk naszych księży biskupów 23 alumnów. 30 maja na prezbiterów ks. abp Józef Michalik wyświęcił 25 diakonów. I choć przechowują skarb w naczyniach glinianych, aby z Boga była owa przeogromna moc, a nie z nich (por. 2 Kor 4, 7), w imieniu Chrystusa spełniają posłannictwo jakby Boga samego, który przez nich udziela napomnień” (2 Kor 5, 14-

20). Niech trwają w charyzmacie, który otrzymali przez włożenie rąk, albowiem dał im Bóg Ducha mocy i miłości, i trzeźwego myślenia (por. 2 Tm 1, 6).

Omnia ad maiorem Dei gloriam

Przemyśl, dnia 22 września 2009 roku.

/-/ ks. dr Piotr Kandefer

Aneks: Wykaz publikacji pracowników naukowych przemyskiego seminarium w roku akademickim 2008 – 2009.

Ks. prof. dr hab. Kazimierz Bełch

I. Artykuły naukowe:

1. *Godność osoby ludzkiej a zadania państwa w świetle nauki społecznej Kościoła*, „*Studia Theologica Varsaviensia*”, 46(2008) nr 1, s. 169-179.
2. *Duszpasterstwo polonijne*, „*Premisla Christiana*” (2008/2009) t. 13, s. 165-186.
3. *Rywalizacja ekonomiczna w świetle nauki społecznej Kościoła*, w: *Súťaživosť ako kultúrotrvorný fenomén – limity efektivity*, red. M. Lačný, V. Dudinský, Prešov 2008, s. 241-249.

II. Publikacje duszpasterskie (popularno-naukowe, popularne, informacyjne):

- 1-6. Sześć artykułów na tematy związane z duszpasterstwem specjalnym, opublikowanych na łamach „*Niedzieli Przemyskiej*”.

Recenzja:

1. *H. Geissler, Wiara i sprawiedliwość*, Kraków 2007, ss. 68, „*Premisla Christiana*” (2008/2009) t. 13, s. 339-340

Ks. dr Tadeusz Bratkowski

Książka:

1. *Antyfonarz Mścislawa z Tyńca w świetle tradycji polskiej i europejskiej*, Rzeszów 2009.

Ks. dr hab. Stanisław Haręzga

I. Książka:

1. *W biblijnej szkole życia. Materiały do lectio divina*, Poznań: Wydawnictwo Świętego Wojciecha 2009, ss. 248.

II. Artykuły naukowe:

1. *Niewłaściwe sposoby korzystania z Pisma Świętego*, w: *Obecność Biblii w katechezie*, red. H. Słotwińska, Lublin: Wydawnictwo Archidiecezji Lubelskiej Gaudium 2008, s. 47-56.
2. *Ekumeniczne znaczenie lectio divina*, w: *Różnić się w zgodzie. Księga pamiątkowa dedykowana Księdzu Profesorowi Leonardowi Górcze SVD z okazji 40-lecia pracy naukowo-dydaktycznej (Pieniężno – Lublin 1968*

- 2008), red. S. Pawłowski, Lublin: Wydawnictwo KUL 2008, s. 185-192.
3. *Redakcyjne połączenie wyrażeń eschatologicznych w Dz 3,19-21*, w: „Potrzeba by On wzrastał, a ja się umniejszał” (J 3,30). *Księga pamiątkowa ku czci śp. Księdza Profesora Józefa Homerskiego*, red. G. i P. Pindurówie, Tarnów: Biblos 2008, s. 71-86.
 4. *Lektura Biblii i doświadczenie zbawienia w lectio divina*, w: *Lectio divina (Homo meditans XXIX)*, red. J. M. Popławski, Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL 2008, s. 101-108.
 5. *Droga Maryi w Duchu Świętym w świetle Nowego Testamentu*, „Salvatoris Mater” 10 (2008) nr 3, s. 11-12.
 6. *Motyw drogi i teologia Jezusowego ucznia w Ewangelii św. Marka*, „Warszawskie Studia Teologiczne” 21 (2008) 7-13.
 7. *Św. Paweł wzorem współczesnego duszpasterza*, „Kronika Archidiecezji Przemyskiej” 93 (2008) nr 3-4, s. 338-346.
 8. *Lectio divina w katechezie*, „Premisla Christiana” (2008/2009) t. 13, s. 217-220.

III. Hasła w „Encyklopedii Katolickiej KUL”

1. *Miriam*, t. 12, Lublin 2008, kol. 1203-1204.
2. *Modlitwa. II. W Biblii*, t. 12, Lublin 2008, kol. 1517-1529.

IV. Artykuły popularnonaukowe

1. *Jezus wobec opinii o sobie*, „Pastores” (2009) nr 1, s. 95-101.

Ks. dr Wacław Siwak

I. Artykuły naukowe:

1. *Trwanie na modlitwie z Maryją (Dz 1, 14). Podstawowy model maryjnej modlitwy Kościoła*, w: *Maryja – doskonała orantka. W maryjnej szkole modlitwy*, red. A. Gąsior, J. Królikowski, P. Łabuda, Tarnów 2008, s. 69-100.
2. *Matka Nowego Życia. Teologiczne uzasadnienie tytuły Cudownego Obrazu Matki Bożej Zagórskiej*, „Kronika Archidiecezji Przemyskiej” 92(2007) nr 3-4, s. 307-335.

II. Recenzje i omówienia:

1. *Przewodnik po mariologii Jana Pawła II*, „Salvatoris Mater” 10(2008) nr 2, s. 401-406.
2. *Matka Boża Murkowa – Obrończyni Wiary. Sympozjum teologiczne (Krosno, 18, X 2008 r.)*, „Salvatoris Mater” 10(2008) nr 4, s. 319-326.

III. Artykuły popularno naukowe:

1. *Mikrokosmos maryjny*, „Rycerz Niepokalanej” (2008) nr 11, s. 292-294.
2. *Łaska Boska jest do zbawienia koniecznie potrzebna*, „Zeszyty Maryjne” 11(2008) nr 6, s. 18-19.
3. *Godne Mieszkanie*, „Rycerz Niepokalanej” (2008) nr 12, s. 324-326.

4. *Kochająca Matka zatroskana o zbawienie swoich dzieci*, „Przyjdź” (2009) nr 4, s. 58-59.

IV. Homilie:

1. *Przyczyniający się do życia*, w: *Ze św. Pawłem na drogach życia. Materiały pastoralne*, red. W. Janiga, Przemyśl 2009, s. 21-27.

Ks. dr Norbert Podhorecki

I. Artykuły naukowe:

1. *Teologia wobec współczesnej filozofii. O potrzebie otwarcia na współczesną filozofię w procesie uczciwego uprawiania teologii*, „Premisla Christiana” (2008/2009) t. 13, s. 47-70.
2. *Parafia miejscem rozwoju duchowego i tworzenia życia wspólnotowego*, „Premisla Christiana” (2008/2009) t. 13, s. 231-256.

II. Recenzja:

1. *Joseph Kard. Ratzinger/ Benedykt XVI, Wiara i przyszłość*, wyd. Salwator, Kraków 2007, ss. 77, „Premisla Christiana” (2008/2009) t. 13, s. 345-348.

III. Tłumaczenie:

1. *Antiphonar Mścislaws von Tyniec. Ein Quellenkundenstudium (Zusammenfassung)*, w: T. Bratkowski, *Antyfonarz Mścislawa z Tyńca. Studium źródłoznawcze*, Przemyśl 2009, s. 243-244.

Ks. dr hab. Jan Twardy prof. UŚ

I. Artykuły:

1. *Istota i cele kaznodziejskiej posługi słowa Bożego*, w: *Omnia tempus habent. Miscellanea theologica Vincentio Myszor quadragesimum annum laboris scientifici celebranti ab amicis, sodalibus discipulisque oblata*, red. A. Reginek, G. Strzelczyk, A. Żądło, Katowice 2009, s. 292-306.
2. *Kazanie pasyjne kontemplacją męki Chrystusa*, w: *Wzór i źródło nowego życia. Kazanie pasyjne. Biblioteka pomocy kaznodziejskich t. XIX*, red. J. Twardy, Wydawnictwo Archidiecezji Przemyskiej, Przemyśl 2009, s. 5-20.
3. *Kaznodziejskie nauczanie o pokucie w roku liturgicznym*, „Przegląd Homiletyczny”, 12(2008), s. 119-131.
4. *The Importance of Listening To God's Word*, „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne”, 2008 t. 41 z. 2, s. 338-350.
5. *W posłudze Kościoła*, w: *Księga jubileuszowa Liceum Konarskiego w Rzeszowie 1658-2008*, red. J. Świeboda, Rzeszów 2008, s. 243-286.

II. Redakcja wydań zbiorowych:

1. *Wzór i źródło nowego życia. Kazania pasyjne. Biblioteka Pomocy Kaznodziejskich t. XIX*, red. J. Twardy, Wydawnictwo Archidiecezji Przemyskiej, Przemyśl 2009, ss. 110.

III. Recenzje:

1. *Ks. Edward Staniek, Wielcy mówcy Kościoła starożytnego. Antologia. Wydawnictwo UNUM Kraków 2007, Format B 5, ss. 508, „Przegląd Homiletyczny”, 12(2008), s. 214-216.*
2. *Ks. Kazimierz Panuś, Historia kaznodziejstwa, wyd. Salwator, Kraków 2007, ss. 502, „Premisla Christiana” (2008/2009) t. 13, s. 341-344.*
3. *Ks. Włodzimierz Broński, Formacja homiletyczna alumnów w wyższych seminariach duchownych w Polsce. Studium homiletyczne. Wydawnictwo KUL Lublin 2007, s. 443. Format B5, „Przegląd Homiletyczny”, 2008, s. 209-21.*

IV. Rozważanie

1. *Św. Józef Sebastian Pelczar (1842-1924), w: Nasi święci. Rozważania o Polakach beatyfikowanych i kanonizowanych przez Jana Pawła II, red. W. Zagrodzki, Kraków 2009, s. 23-28.*

Ks. dr Roman Wawro

I. Artykuły naukowe:

1. *Charyzmat Ruchu Światło-Życie i jego realizacja w wakacyjnych Oazach Rodzin, w: Ruch Światło-Życie w trosce o rodzinę, red. W. Szymczak. Wydawnictwo KUL, Lublin 2009, s. 135-147.*
2. *Kształtowanie duchowości małżeńskiej i rodzinnej, w: Ruch Światło-Życie w trosce o rodzinę, red. W. Szymczak. Wydawnictwo KUL, Lublin 2009, s. 151-162.*

Ks. prof. dr hab. Marian Wolicki

I. Książki:

1. *Wybrane problemy współczesnej psychologii, Stalowa Wola 2008.*
3. *Relacje osobowe, Sandomierz 2008.*
4. *Podstawowe zagadnienia analizy egzystencjalnej i logoterapii, Sandomierz-Stalowa Wola 2008.*
5. *Nisko piórem i kreską, Stalowa Wola 2009. (współautor).*

II. Artykuły naukowe:

1. *Wydział Zamiejscowy Nauk o Społeczeństwie KUL w Stalowej Woli, w: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, red. G. Kramarek, E. Ziemann, Lublin, TN KUL, Instytut Leksykograficzny KUL. Lublin 2008, s.123-126.*
2. *Filozoficzno-antropologiczne podstawy edukacji zdrowotnej, w: Edukacja zdrowotna w naukach medycznych i społecznych, pod red. naukową Teresy Bernadetty Kulik, Barbary Wolny, Anny Pacian, cz. I, Stalowa Wola –Lublin 2008, s. 15-21.*
3. *Schelerowska koncepcja osoby, „Studia Sandomierskie” t. 15 (2008) z. 1, s. 95-118.*

4. *Siewerth Gustav*, hasło w: *Powszechna Encyklopedia Filozofii*, t. 9. Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, Lublin 2008, s. 42-44.
5. *Sigwart Christoph*, hasło w: *Powszechna Encyklopedia Filozofii*, t. 9. Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, Lublin 2008, s. 47-47-48.
6. *Simmel Georg*, hasło w: *Powszechna Encyklopedia Filozofii*, t. 9. Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, Lublin 2008, s. 48-49.
7. *Znaczenie zarządzania czasem w samowychowaniu*, w: *Wartości w pedagogice. Czas jako wartość we współczesnej pedagogice*, pod red. W. Furmanka, Uniwersytet Rzeszowski, Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie, Rzeszów 2008, s. 219-226.
8. *Psychologiczne (wewnętrzne) uwarunkowania kryzysów kapłańskich*, w: B. J. Soiński (red.), *Edukacja. Psychologiczne i pastoralne aspekty kapłaństwa*, Poznań: RW WT UAM 2008, t. 5, s. 267-274
9. *Rozwój i wychowanie dziecka w wieku przedszkolnym*, „Łódzkie Studia Teologiczne” 2008 nr 17, s. 415-427.
10. *Proces wychowania do miłości w rodzinie*, w: *Miłość – kategoria nie tylko pedagogiczna*, praca zbior. pod red. K.K. Przybycienia, Stalowa Wola 2008, s. 149-156.
11. *Poprawki św. Tomasza do antropologii Arystotelesa*, w: *Gaudium in Litteris. Księga jubileuszowa ku czci Księdza Arcybiskupa Profesora Stanisława Wielgusa*, red. S. Janeczek, W. Bajor, M. M. Maciołek, Lublin 2009, s. 1131-1137.
12. *Psychologiczne uwarunkowania i konsekwencje konsumpcjonizmu*, „Społeczeństwo i rodzina” 2009 nr 18, s. 8-13.
13. *Jaki typ filozofii proponuje Ojciec św. w encyklice „Fides et ratio,,?,”* „Premisla Christiana” (2008/2009) t. 13, s. 71-76.
14. *Etyczne aspekty powołania nauczyciela-wychowawcy*, „Premisla Christiana” (2008/2009) t. 13, s. 267-278.
15. *Interioryzacja wartości religijno-moralnych w procesie katechetycznym*, „Biuletyn Katechetyczny” 2009, nr 11, s. 29-44.

III. Homilia:

1. *Homilia wygłoszona podczas mszy św. sprawowanej z racji jubileuszu 25-lecia chóru "Magnificat". (22 XI 2008)*, „Kronika Archidiecezji Przemyskiej” 94 (2009) nr 1, s. 133-135.